FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**Universitatea „Babeş-Bolyai”**
1.2 Facultatea	**Facultatea de Teologie Greco-Catolică**
1.3 Departamentul	**Departamentul Blaj**
1.4 Domeniul de studii	**Teologie**
1.5 Ciclul de studii	**Licenţă**
1.6 Programul de studiu / Calificarea	**Teologie Greco-Catolică Pastorală**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**KT0018 Sfânta Scriptură: Scrierile Sapienţiale**						
2.2 Titularul activităţilor de curs	**Lect. Univ. Pr. Dr. Paţulea Călin-Daniel**						
2.3 Titularul activităţilor de seminar	**Lect. Univ. Pr. Dr. Paţulea Călin-Daniel**						
2.4 Anul de studiu	**III**	2.5 Semestrul	**II**	2.6. Tipul de evaluare	**E**	2.7 Regimul disciplinei	**DS**

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	**4**	Din care: 3.2 curs	**2**	3.3 seminar/laborator	**2**
3.4 Total ore din planul de învăţământ	**56**	Din care: 3.5 curs	**28**	3.6 seminar/laborator	**28**
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					**30**
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					**20**
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					**30**
Tutoriat					**10**
Examinări					**4**
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	**94**
3.8 Total ore pe semestru	**150**
3.9 Numărul de credite	**6**

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	•
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Recunoaşterea Cărţilor Sapienţiale şi Poetice din Vechiul Testament; • Analiza singulară a scrierilor şi indicarea ataşamentului cultural din istoria lui Israel; • Indicarea conţinutului tematic, contextul literar şi istoric al fiecărei scrieri; • Sistematizarea mesajului teologic; • Orientarea în literatura de specialitate pentru ulterioare aprofundări ale unor chestiuni de exegeză sau de teologie biblică asupra acestor scrieri.
Competenţe transversale	• Corelarea cunoştinţelor biblice asimilate pe parcursul studierii Cărţilor Sapienţiale şi Poetice cu cele dobândite la alte discipline de învăţământ; • Înţelegerea tematicii înţelepciunii antico-testamentare şi valorificarea cunoştinţelor ştiinţifice şi filozofice în lumina învăţăturilor biblice;

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Definirea şi caracterizarea mişcării sapienţiale; • Explicarea fenomenului sapienţial în momentele importante ale istoriei lui Israel;
7.2 Obiectivele specifice	• Familiarizarea cu textul sacru, cu conţinutul şi mesajul cărţilor canonice în studiu; • Metoda de lucru, în special analiza literară, comentariul exegetic şi lectura actualizată a textelor sacre în studiu;

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Cărţile Sapienţiale: noţiuni introductive; Ce este Înţelepciunea; Cine este considerat Înţelept?	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S1
Înţelepciunea în Orientul Antic: Egipt, Mesopotamia; Înţelepciunea şi Vechiul Testament: ideologia regală, gândirea critică; raportul Înţelepciunii cu Legea	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S2
Genurile literare ale Cărţilor Sapienţiale: sentinţa, forma autobiografică, poemul didactic, dialogul, fabula şi povestirea didactică, parabola şi alegoria	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S3
Cartea lui Iov: fizionomia textului şi articulaţia literară a conţinutului; Structura şi problematica cărţii; Contextul general şi cel biblic; Tezele cărţii lui Iov	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S4
Cartea lui Iov - Doctrina teologică: Despre Dumnezeu, despre îngeri; Omul şi suferinţa	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S5
Psalmii: noţiuni introductive, textul, formarea Psaltirii, autorii şi data redactării Psalmilor, structura poetică a Psalmilor	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S6
Psalmii: clasificarea, valoarea spirituală a Psalmilor; Concepţia despre Dumnezeu în Psalmi; Perspectiva escatologică	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S7
Cartea Proverbelor: structura şi colecţiile prezente în carte; Învăţătura şi literatura sapienţială; Înţelepciunea în Cartea proverbelor	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S8

Cartea Proverbelor - Sinteză doctrinară şi tematică: Statutul celui Înţelept; Cuvântul, mijloc de comunicare; Umilinţa şi orgoliul; Statutul femeii, al părinţilor şi al copiilor; Educaţia ca şi element fundamental în formarea persoanei; Prietenia şi bunătatea; Problema retribuirii	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S9
Eclesiastul: numele cărţii, canonicitatea, structura, ideea generală a cărţii; Doctrina cărţii Eclesiastul: Dumnezeu, creatorul omului; Valoarea vieţii; Religiozitatea şi nemurirea sufletului	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S10
Cântarea Cântărilor: canonicitate, argumentul şi structura cărţii, genul literar, modalităţi de interpretare, mesajul cărţii	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S11
Înţelepciunea lui Solomon: autorul şi data redactării; Scopul şi destinatarii; Genul literar, Structura cărţii şi problemele critice; Doctrina teologică	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S12
Cartea Înţelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah sau Eclesiasticul: autorul şi structura cărţii, perspectiva teologică a cărţii, canonicitatea	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S13
Conţinutul doctrinar al Cărţii Eclesiasticul: raportul lege-înţelepciune, mesianismul, teama de Dumnezeu	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S14

Bibliografie:

Biblia, Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament, Il Cerchio, Gallese, 1990.
Septuaginta – Psalmii, Odele, Proverbele, Ecleziastul, Cântarea Cântărilor, 4/1, Polirom, Bucureşti, 2006.
Biblia, Sapientia, Iaşi, 2013.
Biblia, Departamentul de Cercetare Biblică, Iași, 2016.

AA. DD., *Le livre de l'Ecclésiastique*, SB, Du Cerf, Paris, 1953.
----------, *La Bible. L'Ancien Testament*, I, Bibliothèque de la Pléiade, Paris, 1956.
----------, *Le livre des Proverbes*, SB, Du Cerf, Paris, 1957[2].
----------, *La Bible. L'Ancien Testament*, II, Bibliothèque de la Pléiade, Paris, 1959.
----------, *Les Psaumes,* SB, Du Cerf, Paris, 1964.
----------, *La Bible du peuple de Dieu*, I-II-III, Le Centurion/Le Cerf, Paris, 1971.
----------, *Il Messaggio della Salvezza. Gli «Scritti» dell'Antico Testamento*, CCSB 5; Elle Di Ci, Torino-Leumann, 1990.
Asensio, V. M., *Libri Sapienziali e altri scritti,* ISB 5, Paideia, Brescia, 1997.
Brown Raymond E., Fitzmyer Joseph A., Murphy Roland E., *Introducere si comentariu la Sfânta Scriptura: Literatura sapientiala*, V, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2011.
Deusberg, H., Auvray, P., *Le livre de l'Ecclésiastique,* SB, Du Cerf, Paris, 1958.
----------, *Le livre des Proverbes,* SB, Du Cerf, Paris, 1951.
Edmond, J., *Vechiul Testament*, Humanitas, Bucureşti, 1993.
Larcher, R. P., *Le Livre de Job*, SB, Du Cerf, Paris, 1950.
Osty, E. C., *La Sagesse,* SB, Du Cerf, 1957[2].
Pantrel, R., *L'Ecclésiaste*, SB, Du Cerf, Paris, 1948.
Paţulea, C.-D., *Teologie Biblică: Scrierile Sapienţiale (note de curs),* Blaj, 2021.
Pautrel, R., *L'Ecclésiaste*, SB, Du Cerf, Paris, 1953[2].
Percă, M., *Cărţile sapienţiale,* în Sescu, P., (coord.), *Introducere în Sfânta Scriptură,* SB 1, Sapientia, Iaşi, 2001.
Petercă, V., *Drama lui Iob, drama omului,* SB, Institutul Teologic Romano-Catolic, Iaşi, 1997.
Pirot, L., Clamer, A., *Proverbes, Ecclésiaste, Cantique des Cantiques, Sagesse, Ecclésiastique,* VI, SB, Letouzey et Ané, Paris, 1943.
Robert, A., *Le Cantique des Cantiques,* SB, Du Cerf, Paris, 1958.
Steinmann, J., *Job,* CB, Desclée de Brouwer, Paris, 1961.
Stendebach, F. J., *Introduzione all'Antico Testamento,* Queriniana, Brescia, 1996.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
Înţelepciunea este universală şi antropocentrică	Analiza, dezbaterea, observaţia	S1
Dezvoltarea noii concepţii de Înţelepciune	Analiza, dezbaterea, observaţia	S2
Rugăciunea în Cărţile Sapienţiale	Analiza, dezbaterea, observaţia	S3
Plângerea lui Iov (3, 1-26); Iahve are întotdeauna dreptate în dialogul cu omul (9, 1-16); Intervenţia lui Elifaz (15, 1-35)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S4
Cartea lui Iov în procesul revelaţiei şi actualitatea acesteia	Analiza, dezbaterea, observaţia	S5

Psalmii şi literatura Orientului Antic; Apărarea dumnezeiască a celui drept într-o lume stăpânită de corupţie (Ps 14); Fericit este omul care îşi găseşte refugiu în Domnul (Ps 34)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S6
Aşteptarea mesianică şi lectura creştină a Psalmilor; Bunătatea şi milostivirea lui Iahve pentru poporul mereu infidel (Ps 78)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S7
Înţelepciunea, o creatură privilegiată a lui Dumnezeu (8, 22-31); Prima colecţie de proverbe solomonice (10, 1-22, 16)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S8
Iahve şi omul în cartea Proverbelor; A doua colecţie de proverbe solomonice (25, 1-29, 27)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S9
Eclesiastul în cadrul istoriei revelaţiei; Societatea fără sens: totul este deşertăciune (1, 2-11); Fiecare lucru la vremea sa (3, 1-11).	Analiza, dezbaterea, observaţia	S10
Intensitatea iubirii (2, 15-17); Fascinaţia persoanei iubite (6, 4-12)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S11
Originea dumnezeiască şi canonicitatea Cărţii Înţelepciunea lui Solomon; Cei drepţi se vor bucura întotdeauna de prezenţa lui Dumnezeu (2, 23-3, 9); Înţelepciunea în viaţa Patriarhilor (10, 5-14)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S12
Perspectiva teologică a cărţii; Drepţi şi păcătoşi la judecata finală (5, 1-16); Înţelepciunea este o reflecţie a luminii veşnice (7, 22-8, 1); Recunoaşterea lui Dumnezeu în operele sale? (13, 1-9).	Analiza, dezbaterea, observaţia	S13
Izvorul oricărui model de înţelepciune se află în Dumnezeu (1, 1-10); Atotputernicia şi înţelepciunea lui Dumnezeu proclamate de creaţie (42, 15-25).	Analiza, dezbaterea, observaţia	S14

Bibliografie:

Biblia, Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament, Il Cerchio, Gallese, 1990.
Septuaginta – Psalmii, Odele, Proverbele, Ecleziastul, Cântarea Cântărilor, 4/1, Polirom, Bucureşti, 2006.
Biblia, Sapientia, Iaşi, 2013.
Biblia, Departamentul de Cercetare Biblică, Iași, 2016.

AA. DD., *Le livre de l'Ecclésiastique*, SB, Du Cerf, Paris, 1953.
----------, *La Bible. L'Ancien Testament*, I, Bibliothèque de la Pléiade, Paris, 1956.
----------, *Le livre des Proverbes*, SB, Du Cerf, Paris, 1957[2].
----------, *La Bible. L'Ancien Testament*, II, Bibliothèque de la Pléiade, Paris, 1959.
----------, *Les Psaumes,* SB, Du Cerf, Paris, 1964.
----------, *La Bible du peuple de Dieu*, I-II-III, Le Centurion/Le Cerf, Paris, 1971.
----------, *Il Messaggio della Salvezza. Gli «Scritti» dell'Antico Testamento*, CCSB 5; Elle Di Ci, Torino-Leumann, 1990.
Asensio, V. M., *Libri Sapienziali e altri scritti,* ISB 5, Paideia, Brescia, 1997.
Brown Raymond E., Fitzmyer Joseph A., Murphy Roland E., *Introducere si comentariu la Sfânta Scriptura: Literatura sapientiala*, V, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2011.
Deusberg, H., Auvray, P., *Le livre de l'Ecclésiastique,* SB, Du Cerf, Paris, 1958.
----------, *Le livre des Proverbes,* SB, Du Cerf, Paris, 1951.
Edmond, J., *Vechiul Testament*, Humanitas, Bucureşti, 1993.
Larcher, R. P., *Le Livre de Job*, SB, Du Cerf, Paris, 1950.
Osty, E. C., *La Sagesse,* SB, Du Cerf, 1957[2].
Pantrel, R., *L'Ecclésiaste*, SB, Du Cerf, Paris, 1948.
Paţulea, C.-D., *Teologie Biblică: Scrierile Sapienţiale (note de curs),* Blaj, 2021.
Pautrel, R., *L'Ecclésiaste*, SB, Du Cerf, Paris, 1953[2].
Percă, M., *Cărţile sapienţiale,* în Sescu, P., (coord.), *Introducere în Sfânta Scriptură,* SB 1, Sapientia, Iaşi, 2001.
Petercă, V., *Drama lui Iob, drama omului,* SB, Institutul Teologic Romano-Catolic, Iaşi, 1997.
Pirot, L., Clamer, A., *Proverbes, Ecclésiaste, Cantique des Cantiques, Sagesse, Ecclésiastique,* VI, SB, Letouzey et Ané, Paris, 1943.
Robert, A., *Le Cantique des Cantiques,* SB, Du Cerf, Paris, 1958.
Steinmann, J., *Job,* CB, Desclée de Brouwer, Paris, 1961.
Stendebach, F. J., *Introduzione all'Antico Testamento,* Queriniana, Brescia, 1996.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina Sfânta Scriptură: Scrierile Sapienţiale face parte din grupa disciplinelor obligatorii şi de specialitate

în vederea pregătirii viitorilor candidaţi la Sfânta Preoţie din cadrul programului de studii Teologie Greco-Catolică Pastorală.
- Îi oferă studentului posibilitatea formării şi însuşirii competenţelor specifice privind formarea intelectuală şi teologică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen scris sau oral	-	75 %
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea activităţii şi a lucrării de seminar	Analiza	15%
			10% din oficiu
10.6 Standard minim de performanţă			

- Ţinând cont şi de normele universitare specifice unui ambient eclezial, cum este cazul Departamentului de Teologie Pastorală, prezenţa la cursuri şi seminarii este obligatorie pentru toţi studenţii, în conformitate cu art. 9, par. a, b; art. 10, din *Regulamentul privind activitatea profesională a studenților din UBB* (aprobat prin HS nr. 2408 din 10.12.2019).
- Examenul va fi oral și se va desfășura, dacă situația nu se va schimba, pe platformele Microsoft Teams, Zoom sau WhatsApp; pentru pregătirea examenului o atenție deosebită trebuie manifestată față de temele prezente la pct. 8. 1. din Fișa Disciplinei, cu scopul de a putea beneficia de ponderea de 75% din nota finală.
- În ceea ce privește evaluarea activității și a lucrării de seminar, pentru a beneficia de ponderea de 15 % din nota finală, obligă studentul să elaboreze lucrarea și să o prezinte în săptămâna în care este prevăzută tematica respectivă, altfel își pierde valabilitatea și nu va mai fi luată în considerare.

Data completării — Semnătura titularului de curs — Semnătura titularului de seminar

01.10.2020 ....

Data avizării în departament — Semnătura directorului de departament

01.10.2020 ….....